St. 122 Poštnina poračunjena (Conto corrente con la posta) V Trstu, v nedeljo, 23. maja 1926. Posamezna številka 25 stot. Letnik LI

...ist izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Na... 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 6.50 več. — Posamezna številka 25 stot. ... v Italiji 1 kolona ... za trgovske oglase 75 stot., za smrtnice, zahvale, poslano ... L 1.20, oglasi denarnih zavodov L 2.— Mali oglasi ... za besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Naše šolsko vprašanje v — Sarajevu

Italijanski generalni konsul v Sarajevu je poslal nedavno uredništvu sarajevske «Večernje Pošte» dopis, v katerem odgovarja na pisanje rečenega lista o vprašanju narodnih manjšin v Istri in v Trstu. Dopis se je glasil:

«Neki tukajšnji list donaša često nesresnične vesti glede pouka srbsko-hrvatskega ali slovenskega jezika za prebivalstvo novih pokrajin kraljevine Italije.

Da se ugotovi resnica, daje generalni konsulat kraljevine Italije na znanje, da — ne glede na šole in stolice za nemški jezik — obstoji sedaj v Julijski Krajini **361** osnovna šola srbsko-hrvatskega ali slovenskega jezika s **1145** razredi, potem 4 zasebne šole in 6 otroških zavetišč.

Stolice in tečaji, ali srbsko-hrvatskega ali slovenskega jezika, obstojajo na sledečih srednjih šolah:

V Trstu (Trieste): III. stolica na kralj. tehniški šoli (R. Istituto Tecnico) in II. stolica na kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale).

V Vidmu: v vsej nižji tehniki na kr. tehniški šoli (R. Istituto Tecnico), druga stolica na kr. tehnični šoli (R. Istituto Tecnico), I. stolica na kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale) in III. stolica na kr. nadaljevalni šoli (R. Scuola Complementare).

V Tolminu: na vsej višji kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale) in I. stolica na kr. višji gimnaziji (R. Liceo-Ginnasio).

V Idriji: v fizično-matematični sekciji na kr. tehniški šoli (R. Istituto Tecnico).

V Gorici: II. stolica na kr. višji gimnaziji (R. Liceo-Ginnasio) in I. stolica na kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale).

V S. Pietro al Natisone: I. stolica na kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale).

V Poreču (Parenzo): na kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale).

V Pazinu (Pisino): na kr. znanstveni šoli (R. Istituto Scientifico).

V Zadru (Zara) na kr. tehniški šoli (R. Istituto Tecnico) in na kr. učiteljski šoli (R. Istituto Magistrale).

Končno obstoji na kr. vseučilišču v Padovi stolica za proučevanje slovanske filologije».

Tako daje generalni konsulat v Sarajevu «na znanje» tamošnji javnosti.

Vse hvale vredno je in konsulati vršijo le dobro in koristno delo, če obveščajo javnost v drugih državah o razmerah in dejstvih, ki morejo zanimati to javnost. Tudi je njihova dolžnost, da popravljajo morebitne krive vesti, če bi mogle škodovati koristim in ugledu države, ki jo konsulati zastopajo. Toda temu namenu služijo take informacije le tedaj, **če so točne in v polnem skladu z resnico, z dejstvi!** Kar pa «daje na znanje» generalni konsulat v Sarajevu, je tako oddaljeno od resnice, da nismo — ko smo čitali — mogli verjeti svojim lastnim očem. V veliki zmoti je g. generalni konsul, če misli, da so taki odgovori na korist stvari države in nje uprave. Nasprotno: le škodujejo. O tem ga more prepričati odgovor, ki mu ga z mesta piše sarajevsko glasilo **s prošnjo do drugih jugoslovenskih listov, naj ga ponatisnejo, da zadobi tako tem večjo publiciteto.** Mi ugotavljamo le, da se odgovor izrecno opira na odredbe kr. dekretov-zakonov in posebno še na določbe Gentilejeve šolske reforme. Sarajevskemu glasilu bi služile kot porazen argument tudi nedavne izjave sedanjega naučnega ministra z ozirom na šolsko politiko napram manjšinam.

Vprašamo: v kaki luči bi bili sedaj pred jugoslovensko javnostjo tisti krogi, ki so jim konsulati podrejeni, če bi si ta javnost domnevala, da je sarajevski konsulat pisal po nalogu, ali vsaj v sporazumu z njimi?! O tem naj razmišljajo ne le na generalnem konsulatu v Sarajevu, marveč tudi nadrejeni mu činitelji v Rimu!

Nikdo naj si teh naših apostrof ne tolmači krivo! Mi iskreno obžalujemo tisti zgrešeni korak generalnega konsula v Sarajevu in vršimo tudi v tem slučaju le — da govorimo z besedo naučnega ministra Fedele — «un atto di sincerità». Stvar je na dlani: že radi tega položaja našega življa v Italiji iz najzdravejše in opravičene sebičnosti — drugi pravijo: sacro egoismo — si moramo želeti prijateljskih in čim tesnejših odnošajev s sosedno jugoslovensko državo. **V ta namen pa je neogibno potrebno, je conditio sine qua non, da se tudi v neoficijelni Jugoslaviji razvije pravo razpoloženje za tako sosedstvo.**

Radi tega vzvišenega cilja je treba živo obžalovati vsak pojav, ki more učinkovati kakor moreča slana na kali za dobro razpoloženje v javnosti. S tega višjega vidika presojamo mi tisti poizkus generalnega konsula v Sarajevu, ker navedbe v dopisu niso v skladu z resnico in morejo zato na oni drugi strani le oslovoljati. Če že taki podrejeni organi ne poznajo stvari, ali pa si ne upajo govoriti resnice — pa naj bi bili vsaj lepo tiho.

Zopet imamo slučaj, ki priča, kako prav smo imeli, ko smo v članku zadnjega torka pod naslovom Naše «filozorifanje» vnovič naglašali potrebo primerne revizije dosedanje manjšinske politike. In to ne le s stališča nacijonalne pravičnosti in svobodoljubja, marveč in še posebno tudi radi neogibne potrebe v interesu države, da se bo **ta panoga notranje politike skladno pridruževala vnanji politiki in da bo podpirala njene nalege in ciljel** Zato moramo z vso opravičbo globoko obžalovati, da je naučni minister g. Fedele v svoji nedavni polemiki s poslancem Besednjakom tako ostentativno in manifestantno izjavljal, da se bo dosedanja šolska politika neomajno nadaljevala ter da mu je skoro vsa zbornica demonstrativno pritrjevala.

Slednjič je treba pomisliti, da taki poizkusi, kakor ga je zagrešil g. generalni konsul v Sarajevu, morejo tudi v ostalem inozemstvu imeti neugodne posledice, ker se v sedanjih časih take stvari ne morejo prikrivati. Tista čednost iskrenosti, ki si jo tako samozavestno prisvaja g. minister Fedele, je nujna potreba tudi pri takih važnih oblastvih, kakor so konsularna zastopstva.

Mussolini odpotoval v Genovo

Polkovnik Nobile postane grof

RIM, 22. Danes popoldne se je on. Mussolini v pristanišču Ostia vkrcal na parnik «Esperia» ter odpeljal v Genovo, kjer bo prisostvoval kongresu italijanskih pomorskih delavcev. Ob tej priliko bo obiskal Piso in Prato. V Rim se bo povrnil šele 27. t. m. Danes zvečer odpotujejo v Genovo tudi številni poslanci in senatorji.

Agencija Roma javlja, da bo kralj imenoval poveljnika Nobile za grofa. Ostali člani italijanske posadke «Norgeja» bodo za izredne zasluge pomaknjeni v višje vojaške čine.

Ameriška finančnika v Rimu

RIM, 22. Danes zjutraj sta prispela v Rim državni podtajnik zaklada v Zedinjenih državah Mr. Winston in guverner državnega zavoda Federal reserv bank. Zglasila sta se pri finančnem ministru conte Volpiju ter sta se delj časa razgovarjala ž njim.

Prihod državnega podtajnika za kolonije v Trst

RIM, 22. Danes popoldne je odpotoval v Trst državni podtajnik za kolonije on. Cantalupo, kjer bo zastopal vlado pri nekaterih mestnih slavnostih. On. Cantalupo bo med drugim prisostvoval v Trstu odkritju Verdijevega spomenika.

Kongres rezervnih oficirjev v Zagrebu

, BEOGRAD, 22. (Izv.) Tekom današnjega dne ni zaznamovati nikakega političnega dogodka. Vsa beograjska javnost se zanima za veliko slavnost rezervnih oficirjev in bojevnikov, ki se bo vršila jutri v Zagrebu. Ves dan je v Beogradu vladala velika živahnost, ker so se od vseh strani zbirali rezervni oficirji, ki so se s posebnimi vlaki odpeljali v Zagreb.

Prvotno je bilo določeno, da se bo teh slavnosti udeležil v pondeljek tudi kralj, danes pa je bila ta vest zanikana, ker se kralj za binkošti odpelje v Skoplje, kjer bo ostal nekaj časa. Na kongresu rezervnih oficirjev pa ga bo zastopal general M. Trifunović.

ZAGREB, 22. (Izv.) Danes je s prvim beograjskim brzovlakom dospela semkaj centralna uprava udruženja rezervnih oficirjev in veliko število častnikov; med njimi so prišli tudi mnogi četaši v slikovitih opremah in s številnimi odlikovanji. Goste je sprejel divizijski general. Po mestu se je razvil velik sprevod z godbo na čelu k stolni cerkvi, kjer so rezervni oficirji položili venec na grob Zrinjskega in Frankopana.

Po Zagrebu vlada danes izredna živahnost. Jutri dopoldne se bo vršil kongres na Markovem trgu; udeležilo se ga bo kakih 12.000 rezervnih oficirjev. Popoldne se bodo vršile gledališke predstave in konjske dirke; glavni del proslave pa se bo vršil v pondeljek, ko bo tudi posvečena zastava udruženja.

Pogreb dr. Trillerja

LJUBLJANA, 22. (Izv.) Danes ob 13.30 se je izvršil pogreb pok. dr. Trillerja. Pred hišo žalosti so se poslovili v imenu Ljubljanske kreditne banke dr. De Franceschi, v imenu občine predsednik gerentskega sveta dr. Puc, v imenu pravnikov dr. Majaron in končno čehoslovaški konzul Resel. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi. Pri pivovarni Union so krsto položili v pogrebni avto. V Škofji Loki sta govorila tamošnji župan Hafner in, v imenu jugoslovenskega sokolstva, Kajzel. Krsta je bila položena v dr. Trillerjevo rodbinsko grobnico.

Strašen umor v Beogradu

BEOGRAD, 22. (Izv.) Danes dopoldne je bil v Beogradu izvršen strašen umor. Vojak kraljeve garde Mitrović je imel delj časa ljubavno razmerje z neko Milico Milosavljevićevo, ki je rodom Slovenka, in vdova pa nekem Srbu. Milosavljevićeva je zadnje čase zapustila vojaka Mitrovića in krenila baje na krivo pota. Danes dopoldne je Mitrović ustavil svojo bivšo ljubimko pred hotelom «Salon» in jo rotil, naj se vrne na pravo pot. Ženska pa njegovih besed ni hotela poslušati. Mitrović je iz žepa izvlekel nož in je Milosavljevićevo sredi ceste zaklal.

30.000 delavcev izprtih

PARIZ, 22. Radi stavke v tvornici avtomobilov Renault v Villancourtu je bilo danes vsem delavcem odpovedano delo. Zaradi tega je 30.000 delavcev brezposelnih.

Nad 2 milijona inozemskih delavcev v Franciji

PARIZ, 22. Po ravnokar izdani statistiki zveze francoskih kmetijskih društev je znašalo začetkom tega leta število v Franciji zaposlenih inozemskih delavcev 2 milijona 245tisoč.

Strašna letalska nesreča

MOSKVA, 22. Zrakoplov, ki je prevažal potnike in pošto iz Moskve v Tiflis in obratno je pri Harkovu padel na tla z velike višine. Dva potnika sta obležala mrtva, trije pa hudo ranjeni. Pilot in trije drugi potniki so se rešili na čudežen način. Ko so videli, da letalo pada, so skočili z njega, ker so upali, da bodo padli v reko Donez ter da si bodo na ta način rešili življenje. Padli pa so na velik ciganski šotor in se le neznatno poškodovali. Nek cigan pa, ki je takrat spal v šotoru, je obležal mrtev.

Poljska zunanja politika

VARŠAVA, 22. Nekemu zastopniku baltiškega tiska je zunanji minister Zalewski med drugim izjavil, da je njegova prva dolžnost nadaljevati zunanjo politiko po smernicah, ki so jih določili že njegovi predniki.

General Stanislav Halle, bivši načelnik glavnega stana, ki je bil interniran v svojem stanovanju v Varšavi, je bil danes, v smislu odredbe ministrskega predsednika izpuščen na svobodo.

Obenem je Halle predložil prošnjo, da bi smel izstopiti iz vojske.

Turška zbornica ratificirala nevtralitetno pogodbo s Perzijo

ANGORA, 22. Zbornica je ratificirala nevtralitetno pogodbo, sklenjeno med Turčijo in Perzijo. Ratificirala je tudi pogodbe s Švico in Bolgarsko ter ženevsko mednarodno konvencijo, ki prepoveduje cirkulacijo nemoralnih publikacij. Zunanji minister je imel daljši govor, v katerem je orisal mednarodni politični položaj.

Podmorniki ne smejo skozi Dardanele

LONDON, 22. Turčija je prepovedala podmornikom, vseh držav prehod skozi Dardanele in Bospor, kar je vsekakor kršitev lausanneske pogodbe. Turčija pa je vse proteste zavrnila, češ da so zavezniki v vojni sami označili podmornike kot nemoralno orožje.

Ameriški protest v Pekingu

BERLIN, 22. Ameriško poslaništvo v Pekingu je energično protestiralo pri kitajski vladi, ker so roparske tolpe ujele in odpeljale ameriškega vojaškega atašeja Bettsa.

Oboroževanje Argentinije

BUENOS AIRES, 22. Parlament je pooblastil mornariško ministrstvo, da izda 32 milijonov za nakup dveh križark, dveh torpednih rušilcev in treh podmornic.

Grški pravosodni minister demisijeniral

ATENE, 22. Pravosodni minister Konduros je iz zdravstvenih ozirov podal ostavko. Novinarjem je izjavil, da bo še nadalje ostal zvest pristaš sedanje vlade.

Abd-El-Krim — ujetnik?

PARIZ, 22. Domači zaupniki so v Melilo prinesli vest, da so Abd-El-Krima ujeli in zaprli njegovi lastni pristaši.

Pismo iz Rima

Parlamentarna kuhinja. - Žrebanje benečijskih obveznic.

(Od našega rimskega dopisnika.)

RIM, dne 21. maja 1926.

V parlamentarni kuhinji kipi in polje življenje. Saj se v njej pripravlja juha, s katero bo morala živeti država celo poslovno leto 1926—27... En kotel vre na Montecitoriju, drugi pa v palači Madama, tako da je človeku težko slediti z vso pažnjo, če ni morda juha v enem ali drugem kotlu prekipela in oparila kojega iz kuharjev. Sicer pa ni treba imeti prevelikih skrbi, zakaj kuharji ne pokladajo ravno preveč in tudi ne predebelih polen na ogenj. Se boja naporov in vročine.

V sredo pa se je dogodilo nekaj nepričakovanega pri enem iz obeh kotlov, v — poslanski zbornici. Splošno se je pričakovalo, da pride v sredo na dnevni red razprava o proračunu ministrstva za javna dela, medtem ko se je mislilo, da bo razprava o proračunu ministrstva za zunanje zadeve ena iz poslednjih na vrsti. Ravnotako se je splošno pričakovalo, da bo pri tej razpravi povzel besedo sam zunanji minister Mussolini, ki jo je kot vojni minister ter minister za mornarico in zrakoplovbo prepustil svojim podtajnikom.

Mesto razprave o proračunu ministrstva za javna dela pa se je v sredo pojavila skoraj nepričakovano na dnevnem redu razprava o proračunu ministrstva za zunanje zadeve, ki je bila še istega dne zaključena z govorom podtajnika Grandi-ja, medtem ko je bilo predvidevano, da bo trajala najmanj dva do tri dni in da bo govoril sam zunanji minister, pa ne njegov podtajnik.

Politično-vremenski proroki, katerim sem verjel tudi jaz, so se torej temeljito urezali. In ravnotako so se urezali razni politiki, novinarji in poročevalci, ki so si obetali od te razprave v obliki Mussolinijevega govora mastno pečenko, katero bi lahko glodali dokaj časa, pa so mesto nje dobili trd in mrzel kamen v obliki Grandijevega govora. Kajti, četudi lepo izklesan, je bil Grandijev govor pa le samo mrzel in brezizrazen kamen.

Mesto velikega političnega ekspozeja zunanjega ministra, polnega življenja, zanosa in smelosti, kakor smo jih od Mussolinija vajeni, je bil podan zbornici hladen, birokratičen upravni govor podtajnika v zunanjem ministrstvu. Kaj neki je narekovalo Mussoliniju to potezo? Ali se mu morda zdi, da so njegovi govori v preteklem mesecu le preveč razburkali Italijo, Evropo in svet? Ali se mu morda ne zdi sedanji trenutek preveč pripraven za večje politične govore v njegovem slogu? Ali pa bo morda izustil v senatu svoj, tako težko pričakovani govor? — O tem bi se dalo marsikaj ugibati, toda bila bi samo ugibanja!

Po razpravi o proračunu ministrstva za zunanje zadeve — h kateri se je priglasila cela kopica govornikov, a so nastopili samo trije — je prešla zbornica v četrtek k razpravi o proračunu ministrstva za javna dela, ki se nadaljuje in bo morda tudi dokončana danes, v petek. Ako bo zbornica pridna in marljiva, je zelo verjetno, da odide koncem prihodnjega tedna na poletne počitnice, ker se ji bo najbrže posrečilo do prihodnje sobote izčrpati vzpored sedanjega zasedanja.

Sedaj pa poglejmo še, kaj se dogaja v drugem kotlu, v palači Madama. Po izrazih vdanosti do prvega ministra, izrazih veselja nad posrečeno ekspedicijo Amundsen - Nobile in izrazih žalosti radi preminulih senatorjev, je senat pričel takoj razpravljati o zakonskem načrtu, ki spreminja dva dekreta, tičoča se javnih podpornih in dobrodelnih ustanov. Naslednjega dne, v sredo, se je vršila razprava o zakonskem načrtu, s katerim se spreminja v zakon odlok o boju proti alkoholizmu, pri čemer je imel notranji minister Federzoni lep zaključni govor. V četrtek je visoki senat pretresal in odobril trgovsko pogodbo z Ogrsko, danes, v petek, pa že gloda na prvem proračunu, proračunu ministrstva za kolonije.

V parlamentarni kuhinji vlada torej vzoren red, snaga in disciplina, kajti le izredka se pojavi kak nepridiprav, ki bi hotel juho drugače zasoliti, kakor to ugaja gospodi, ki se vrti okoli ko...tlov. Nič več ni podobna ta kuhinja nekdanji kovaški delavnici, v kateri so udrihala kladva znamenitih kovačev in letele iskre njihovega duha.

* * *

V svojem današnjem pismu sem še hotel potočiti solzo na grob političnega in gospodarskega liberalizma, katerega so, kakor pravijo, pokopali s pravilnikom k zakonu o sindikatih, sprejetim v torek v ministrskem svetu. Mogoče naredim to enkrat prihodnjič, ko se nabere v mojih očeh večja zaloga solz. Za danes pa dovolj politike in preidem rajši k vprašanju, ki trenutno morda mnogo bolj zanima čitatelje «Edinosti», k žrebanju benečijskih obveznic.

Danes zjutraj je pričelo v ogromni palači finančnega ministrstva, v oddelku državnega dolga — ki je znašal, kakor poroča včerajšnje poročilo državnega zaklada, dne 30. aprila t. l. lepo svotico 92.260 milijonov lir — žrebanje benečijskih obveznic za poslovno leto 1925—26. Čeprav nimam, na svojo žalost, prav nikakih obveznic, pač pa veliko obveznosti, sem se vseeno napotil danes zjutraj na finančno ministrstvo, da potolažim vsaj nekatere čitatelje «Edinosti», če že ne morem potolažiti samega sebe.

Žrebanje se vrši v zapuščeni sobi pritličja. Za mizo sedi pet uradnikov, ki urejujejo in sestavljajo razne pismene formalnosti spojene z žrebanjem. Sredi sobe stoji pripravljena velika žara, ki je razdeljena v dva dela. V enem se nahajajo številke do 1000, v drugem pa številke do 2000. V ostalem je po svoji zunanjosti docela podobna onim žaram, kakor jih uporabljajo pri tomboli na trgu Unità v Trstu, na Travniku v Gorici in drugod. Okoli žare stojita dva dečka-sirote z zavezanimi očmi, ki bosta vlekla številke. Za žaro pa sedi star sluga, ki jo bo vrtel. Občinstvo, par radovednežev (najbrže bančnih uslužbencev) in pa jaz sedi za drugo mizo.

Formalnosti so končane in pričenja se žrebanje. Najprej je na vrsti žrebanje premij (dobitkov) in šele potem pride na vrsto žrebanje številk obveznic, ki bodo letos amortizirane, t. j. izplačane v svoji nominalni vrednosti. Med dobitki je kot prvo na vrsti žrebanje treh milijonov lir, in sicer en milijon za leto 1923—24, en milijon za leto 1924—25 in 1 milijon za leto 1925—26. Ker se namreč žrebanja za milijonski dobitek udeležuje vseh pet serij obveznic, ki so in morda bodo še izdane, sta pri lanskem žrebanju milijonska dobitka za l. 1923—24 in za l. 1924—25 pripadla serijam, ki takrat še niso bile izdane. Radi tega se letos ponavlja žrebanje tudi za milijonska dobitka iz prejšnjih let.

Ker se, kakor rečeno, žrebanja za milijonske dobitke udeležuje vseh pet serij, je treba najprej ugotoviti z žrebanjem, kateri seriji bodo pripadli poedini iz treh milijonskih dobitkov. Če pripadejo I. seriji, tedaj se bo vršilo žrebanje številke, ako pa pripadejo II., III., IV. ali V. seriji, tedaj bo žrebanje za milijonske dobitke zopet odloženo do prihodnjega leta, ker niso te serije bodisi popolnoma (II. serija) ali pa niso sploh še izdane (III., IV. in V. serija).

Zato se najprej pristopa k žrebanju številk serij, katere bodo deležne treh milijonskih dobitkov. V to svrho stavi uradnik v malo kovinasto ladjico pet krogljic (kolikor serij), v katerih nevidni notranjosti so zapisane številke posameznih serij. Predvsem je potrebno ugotoviti z žrebom, kateri seriji bo pripadal milijonski dobitek za l. 1923—24. Eden iz obeh dečkov sega z zavezanimi očmi v ladjico in zagrabi eno iz petih krogljic. Ko jo uradnik odpre, se blesti v njeni notranjosti številka V, kar pomeni, da bi moral pripasti dobitek V. seriji. Ker pa V. serija obveznic sploh še ni izdana, je žrebanje milijonskega dobitka za l. 1923—24 zopet odloženo na prihodnje leto. Ravnoista procedura se ponavlja pri žrebanju milijonskega dobitka za l. 1924—25, ki pripade III. seriji vsled česar je tudi to žrebanje odloženo na prihodnje leto. Pri določevanju serije, kateri pripade milijonski dobitek za leto 1925—26 pa potegne deček krogljico s številko I, kar pomeni, da je milijonski dobitek za l. 1925—26 pripadel I. seriji. Ker je prva serija že vsa izdana in razpečena, se pristopa takoj k žrebanju številke srečne obveznice oziroma njenega srečnega lastnika, kateremu bo podeljen milijonski dobitek za l. 1925—26. Ako bi imel sam kake obveznice, tedaj bi mi morda srce burno utripalo, ko segata oba dečka vsak v svoj del žare. Tako opazujem to proceduro le z nekako napeto radovednostjo.

Oba dečka sta potegnila iz žare vsak svojo številko, ki tvorita obe skupaj številko 1,867.398. Ta je tedaj ona srečna številka, ki je odnesla milijon. Pa ne, treba je prej pogledati, ako ni bila številka te obveznice izžrebana že pri prejšnjih žrebanjih, ker v tem slučaju je obveznica že amortizirana, vsled česar ne more biti več deležna dobitka, pa tudi, ako še ni bilo zahtevano njeno izplačilo. In res, pri vpogledu v seznam prejšnjih žrebanj izhaja, da je bila številka te obveznice že izžrebana, vsled česar ne more biti več deležna dobitka. Zato se žrebanje za milijonski dobitek zopet ponavlja in pri tem žrebanju potegneta dečka številki, ki tvorita obe skupaj 1,855.089, ki še ni bila izžrebana.

V tem trenutku je postal oni srečnik, ki ima obligacijo, nosečo št. 1,855.089 — milijonar. Ako je ta srečnik kdo iz našega ljudstva, tedaj naj se spomni tudi na me nesrečnika, ki sem mu, menda prvi, javil to radostno vest. Takoj nato sledi žrebanje za dobitek v znesku 100.000 lir, ki pripada obveznici s št. 1,038.885. Isto, kar sem nesrečnik ravnokar povedal za milijonarja, velja v desetkrat manjši meri tudi za lastnika te obveznice, ako je tudi on naš človek. Potem sledi žrebanje za 5 dobitkov po 10.000 lir, 10 dobitkov po 5.000 lir in sto dobitkov po 1000 lir.

Žrebanje napreduje z veliko počasnostjo, ker je potrebno pri vsaki izžrebani številki kontrolirati, ako ni bila morda izžrebana že pri prejšnjih žrebanjih. Dopoldne so bili izžrebani vsi dobitki po 10.000 in 5.000 lir, medtem ko je bilo od dobitkov po 1000 lir izžrebano predpoldne približno 30. Popoldne se je nadaljevalo žrebanje za ostale dobitke po 1000 lir, jutri in v naslednjih dneh pa se bo vršilo žrebanje številk onih obveznic, ki bodo letos amortizirane in zapadejo v plačilo. Trajalo bo najbrže tri do štiri dni. Izid bo objavljen v «Gazzetta Ufficiale» črez približno 15 do 20 dni.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, 21. maja.

Gospod St. Radić je zopet enkrat naredil enega svojih presenetljivih skokov, samo da ni sedaj tako srečno padel, kakor pri svojih prejšnjih. Moral je sprejeti vse diktirane pogoje radikalov in se za dva meseca umakniti iz političnega življenja. Samo dva govora sta mu bila še milostno dovoljena, potem pa konec in nagobčnik — kakor se je blagovolil gospod St. Radić sam izraziti — stopi v akcijo. In obenem z gospodom Stjepanom je spodrsnil tudi g. Pavle Radić.

Stoji pa to, da se vali vsa krivda za glasovanje radičevcev na znameniti petkovi seji skupščine na gospoda Pavla Radića. Ko je namreč ostala vlada g. Uzunovića v manjšini in ko so se pričela pogajanja za vstop Davidovićeve stranke v vlado, tedaj se je nakrat g. St. Radić spomnil, da bi mogla biti posledica glasovanja poslancev HSS proti vladi tudi ta, da bi iz nove vlade izpadli radičevci. Pa je bil takoj sklenjen umik na vsej črti. Radić je izjavil, da niso radičevci glasovali za Radonjićevo resolucijo samo po pomoti. Njim da ni bila ta resolucija sporočena, zakaj če bi bili pravočasno obveščeni, bi čisto sigurno za njo glasovali. Radikali pa so nato odgovorili, da so vsebino resolucije sporočili Pavlu Radiću in da je zato samo njegova krivda, če niso bili o resoluciji obveščeni tudi radičevci. Tako je padla vsa krivda na g. Pavla in posledica je ta, da so pustili radičevci pasti poleg Stjepana tudi Pavla Radića. Enako pa so sprejeli tudi vse ostale zahteve radikalov.

Ta popolni preokret seveda radičevcem ni prinesel slave. Z mogočno gesto so nastopili radičevci proti korupciji in še par dni pred znamenito sejo skupščine je St. Radić na shodu v Novi Gradiški napovedal neizprosen boj proti vsem korupcionistom. In ko je vsa opozicija sprejela dr. Šibenikov prehod na dnevni red, pa je ostala vlada s svojo resolucijo v manjšini, je tudi že izgledalo, da je Jugoslavija na pragu novih dogodkov.

Pa naenkrat izpremene radičevci svoje stališče in pozabijo na vse svoje prejšnje besede ter popolnoma sprejmejo prav vse zahteve radikalov. Zakaj ta preokret?

Da bi mogla na radičevce tako vplivati pogajanja radikalov z demokrati, ni ravno misliti. Predvsem je nasprotje med radikali in demokrati presilno, da bi se mogel z lahkoto doseči med njimi sporazum. Na drugi strani pa je več ko jasno, da mora biti radikalom koalicija z radičevci stokrat ljubša ko pa z davidovićevci. Radičevci so hrvaška stranka, demokrati pa srbska in če bi sklenili radikali koalicijo z demokrati, potem bi jim morali pustiti del lastne interesne sfere, dočim jim pri koaliciji z radičevci ne bi bilo treba tega storiti. Nadalje je jasno, da demokrati, čeprav manj številni od radičevcev, ne bi šli tako poceni v vlado ko poslanci St. Radića. Grožnja s koalicijo z demokrati zato na radičevce ni mogla prav vplivati.

Večji pomen bi mogla imeti ponesrečena kalkulacija z Jovanovićevo akcijo. Je sicer res, da je odtegnil Ljuba Jovanović radikalom 12 poslancev, vseeno ne zadostuje za sestavo vlade brez radikalov. Zakaj vladna večina bi bila tako majhna, da bi bila vsak dan v nevarnosti, da pade in poleg tega tako pisana, da se sploh ne bi dala sestaviti.

S tem pa pridemo do glavnega vzroka za Radićev preokret. Večine ne bi imela radikalno-samostalska skupina, a ravno tako ne bi imela večine tudi opozicijonalna skupina. Moralo bi se torej iti na volitve. V tem hipu pa bi bilo sproženo vprašanje, kdo dobi volivni mandat in kdo bo s pomočjo vladnega aparata povečal število svojih mandatov. Z vso resnostjo pa se je govorilo, da je g. Uzunoviću volivni mandat zagotovljen. Izkušnja pa uči, da bi radikali, če je v njihovih rokah volivna vlada, prav gotovo na volitvah še pridobili, dočim je ravno tako gotovo, da Radić še enkrat sličnega pritiska, ko pri zadnjih volitvah ne bi vzdržal. Ne ravno vsled tega, ker ni mogel prinesti izboljšanja razmer na Hrvaškem in ker njegovi večni skoki na to in na drugo stran niso povečali njegovega ugleda, temveč predvsem vsled tega, ker bi se moral boriti ne samo proti vladi, temveč tudi proti številni opoziciji na Hrvatskem, katere pri prejšnjih volitvah ni bilo. In da ne izpade iz volivne vlade, zato je napravil St. Radić tudi zadnji preokret.

Močna je bila pozicija St. Radića, ko je dosegel, da je moral Nikola Pašić iz vlade. Še močnejša je bila nato njegova pozicija, ko so morali iz vlade še dr. Stojadinović in Krsta Miletić. In najmočnejša je bila pozicija Radića, ko je skupščina sprejela resolucijo dr. Šibenika in je ostala vlada v manjšini. Tedaj bi mogel St. Radić postati vodja one opozicije, ki bi morala prej ali slej sestaviti novo vlado.

Ravno tedaj pa je St. Radić odnehal v boju in zaigral vse, kar si je pridobil v prvem in drugem boju in danes bo le s težavo ohranil svoje pozicije vsaj med Hrvati.

Vlado Uzunovića bi morala vreči zadnja kriza, a vrgla je St. Radića, ker je ta naredil v odločilnem trenutku preokret. Zato ni prišlo do odločitve in zato morejo prinesti pravo rešitev samo volitve. In priprave za volitve se že vrše, če ne bo doživela naša notranja politika zopet kak nepričakovan preobrat, kakor je to pri nas v navadi.

R. S.

DNEVNE VESTI

„Piccolo" in šolsko vprašanje

Zadnje ugotovitve posl. Besednjaka v parlamentu vendar le bolijo. Sklepamo to iz glasov, ki prihajajo v javnost potom časopisja. Včerajšnji «Piccolo» (22. t. m.) prinaša pod naslovom «Delo našega šolskega skrbništva» nekako obrambo proveditorja kom. Reine. Da se morajo listi ukvarjati s šolstvom, je že dokaz, da se je posrečilo pri nas ustvariti — šolsko vprašanje. Če bi šle stvari v redu, tega vprašanja ne bi bilo in bi se ne bilo treba truditi časnikom, da branijo posamezne uradnike in njih delo.

Glede odprave dodatnih učnih ur za materinščino pravi «Piccolo», da je stvar sicer neprijetna za Slovane, toda učno ministrstvo da je moralo izdati ta ukrep radi prestiža italijanske kulture. Proveditorati morajo to samo izvesti. Isto velja za poitalijančenje osnovne šole sploh: ker je v teku jezikovna — reforma, se razredi osnovnih šol s slovansko mladino postopno poitalijančujejo. O tem se pa ne da govoriti — pravi «Piccolo» — zakaj zakon je zakon.

Prav zato, ker je zakon — zakon, si dovoljujemo opozoriti «Piccola», da so se vršile in se še vršijo v območju šols. skrbstva za Jul. Krajino stvari, ki pričajo, da zakon ni zakon.

Kako se je uvedel v šolskem letu 1923-24 po nekaterih šolah državni učni jezik takoj v prvo, **drugo** in tudi **tretje šolsko** leto, je znano. Dokazovati bi bilo seveda bob ob steno, zato nočemo biti tako naivni, da bi dokazovali. Le en slučaj hočemo navesti, kako se pri nas godi, ker je najnovejši in ker ga je v več člankih potrdil sam «Popolo di Trieste». To je slučaj na Artvižah. Na Artvižah ni bila predčasno odpravljena slovenščina kot učni jezik le v nižjih razredih, ampak tudi v višjih. Po zakonu bo odstranjena v 4. razredu materinščina kot učni jezik še le v šols. letu 1926-27 in v 5. razredu še le v šols. letu 1927-28. Na Artvižah ni učitelj De Luca čakal zakona, temveč je proti zakonu odstranil materinski učni jezik iz vseh razredov.

Kako so se odpravljale samovoljno dodatne ure iz materinščine, se tudi ne da ovreči. Govori materijal, ki so ga naši poslanci predložili v zbornici že davno pred 1. marca, torej pred dnevom, ko so se ure materinščine — zakonito odpravile.

Le neko reminiscenco bi oživeli glede dodatnih ur iz materinščine. Bil je čas, ko so se te ure proslavljale po listih kot vzgled pravičnosti. «Poglejte», se je tedaj pisalo, «kako skrbimo za vas! Uvedli smo državni učni jezik, a istočasno smo vam dali možnost, da gojite svoj jezik. Ali hočete še večjih dokazov naše pravičnosti? Kralju, kar je kraljevega, Bogu, kar je božjega!»

Teh dodatnih ur ni več, v dob in dveh letih so skopnele. Kaj pravite sedaj? Pozabili ste, kako ste argumentirali takrat in navajate svoj kulturni prestiž. Tudi danes se še kaže ona opevana pravičnost, četudi so odpravljene dodatne ure materinščine. «Poglejte», ponavlja Piccolo, «kako je lepo preskrbljeno za drugi jezik v šoli! Duhovniki smejo nemoteno poučevati krščanski nauk v nižjih treh razredih v materinem jeziku!»

Kako se mora po tolikih šolah poučevati brez slov. učnih knjig, kako se ne sme peti v materinščini, kako se ne sme niti pri ženskih ročnih delih pojasniti česa v jeziku otrok, vse to so dejstva, ki jih tudi «Piccolo» ne more spraviti s sveta.

Kako malo strogo se je postopalo glede zasebnih šol, opravičuje s Trstom. Tu da sta dve zasebni slov. šoli. Gospodje, kje je še katera? Kje je onih štirideset zasebnih šol istrskih, ki smo jih včasi imeli? Kako je z zasebnimi šolami v Gorici in drugod? Saj bi tega niti ne vprašali, ko bi ne bil «Piccolo» zapisal dobesedno: Vlada ni bila preveč rigorozna v tem, dovoljujoč, da še **poslujejo zasebne slovanske šole, katerih dve** sta kar v Trstu. Po takem slogu mora človek sklepati, da jih je nešteto v Jul. Krajini!

Kako je s slovanskim učiteljstvom opisuje «Piccolo» tako ganljivo, da mu mora verjeti, kdor ne pozna stvari. «Se ne zdi», pravi, «da bi bilo slovansko učiteljstvo zasledovano». Potem navaja številke. Samo pogledati te številke, pa se takoj človeku ne zdi, da bi bila «Piccolu» resnica posebno na srcu. Kakih 500 učnih oseb slov. narodnosti je po šolah, pravi. Resnično se mu ne dozdeva, da je bilo pred jezikovno — reformo v deželi nad 800 slov. učiteljstva. Kaj je s tremi stotinami? Ali bi nam hotel kaj povedati, ko je že tako dobro informiran? Nam se res ne zdi, da bi mu bilo ljubo pojasniti nekoliko tudi ta rebus, ko že daja pojasnila o vsaki stvari posebe. Bomo pa mi pojasnili, če ne bi mogel «Piccolo».

Žrebanje vojnoodškodninskih obveznic

Čitatelje «Edinosti» opozarjamo na današnje «Rimsko pismo» od našega rimskega dopisnika, ki obširno opisuje način žrebanja. Naš dopisnik je temu opravilu, za katero se zanima toliko naših ljudi, posestnikov imenovanih obveznic, osebno prisostvoval in zato podajemo pristno sliko tozadevnega postopanja.

Najbolj pa seveda zanimajo naše vojne oškodovance izžrebane številke. Teh je zelo mnogo. Kakor se spominjajo čitatelji, je obsegala lani naša priloga s temi številkami kar celo stran «Edinosti» in še črez. Žrebanje se poleg tega vrši počasi in bo trajalo še par dni. Uradni list «Gazzetta Ufficiale» jih pribočí v posebni prilogi, katero pa je treba posebej naročiti. Kakor poroča naš dopisnik, bo ta uradni seznam izžrebanih obveznic gotov še le črez 15-20 dni. Z naše strani smo ukrenili vse potrebno, da dobimo seznam čim prej na razpolago ter priredimo posebno prilogo za vojne oškodovance. Čitatelji bodo o tem pravočasno obveščeni.

Danes so nam na razpolago le sledeči podatki o dobitkih:

1) En milijon dobi št. 1,855.089 I. serije;

2) 100.000 lir št. 1,038.885;

3) Pet dobitkov po 10.000 lir: štev. 266.309, 1,378.990, 1,775.874, 1,938.953, 1,625.605.

3) Deset dobitkov po 5000 lir: štev. 1,581.100, 1,761.490, 1,411.597, 623.443, 1,348.929, 455.180, 1,662.562, 785.744, 255.293, 756.147.

5) Sto dobitkov po 1000: št. 1,079.252, 1,262.108, 404.767, 777.579, 840.527, 911.844, 1,128.899, 1,823.248, 93.826, 1,087.950, 425.420, 1,608.378, 993.114, 1,492.020, 1,357.487, 1,316.640, 937.853, 91.480, 264.057, 1,700.682, 778.098, 1,249.227, 21.380, 1,752.878, 1,748.458, 1,159.671, 618.715, 1,024.528, 653.825, 1,171.479, 1,924.533, 1,647.371, 287.553, 408.910, 1,259.091, 359.421, 130.231, 974.387, 97.166, 500.733, 913.688, 741.644.

SPLOŠNI ŠAHOVSKI TURNIR V TRSTU.

25. t. m. prične, kakor že javljeno, prvi splošni šahovski turnir, na katerega se mrzlično pripravljajo naši šahisti. Veliko število priglašencev nam jamči za popoln uspeh pričetega dela.

Turnir se bo vršil v prostorih D. K. N. Tommaseo (ul. G. Zanetti 1/I) omenjenega dne od 20. ure naprej. Opozarjamo vse pripravljence na točnost. Vodstvo je preskrbelo precej šahov, vendar ti ne bodo zadostovali, zato naprošamo one, ki razpolagajo s svojim šahom, da ga blagovolijo prinesti s seboj.

Tega dne se še sprejemajo prijave.

Urnik za trgovine za danes in jutri.

Fašistovsko pokrajinsko trgovsko udruženje je odredilo, da ostanejo danes vse trgovine — izvzemši mesnice — zaprte ves dan. V pondeljek bodo vse trgovine odprte do 13. ure, brivnice pa do 13.30.

IZ URADA POLIT. DRUŠTVA «EDINOST»

Ivan Trebec - Ostrožnobrdo: Tržaška zakladna delegacija je poslala plačilni nalog v Postojno. Kot varuh pa je vpisan gosp. Leopold Krelulj.

Mahnič starejši - Podbrdo: V zadevi vojne pokojnine sirote Plesničar smo pisali našemu tajništvu v Rim 15. m. m. Prav gotovo je bilo medtem posredovanje že izvršeno in rezultat bo sporočen na tem mestu.

Ivan Šlenc - Bistrica: Rok za vlaganje prošenj za vojno pokojnino po padlih, za boleznijo umrlih ali izgubljenih a. o. vojakov je podaljšan do 1. oktobra 1926.

Prošnji je priložiti listino o bolezni in smrti. Ostale listine zahteva že pokojninski urad od Vašega županstva neposredno, ko uvede poizvedovanje.

Vojnoodškodninska posredovanja.

Jazbec Franc, Komen: Posredovali, bo v kratkem likvidirano. Za dosego konkordata za zemljišče in stavbe moramo počakati pregleda finančne intendance. Stvar bomo zasledovali.

Pirc Fran, Bele Anton, Gec Kopriva, Nemec Nabrežina: Posredovali, bo likvidirano v kratkem.

Furlan Josip, Mavhinje: Posredovali, pričakujte izplačila.

Bravničar Franc, Tolmin. Kakor zgoraj. Za diference prejšnje likvidacije bo pa treba še počakati nekaj časa.

Makovec Anton, Voljščica: Posredovali, bo likvidirano v kratkem.

Sukčič Marija; Nabrežina: Vložili in pospešili konkordiranje.

Kosmina Josip, Sempolaj 3: Zvezni kreditni zavod je dovolil na Vašo stavbno škodo L. 3700 predujma brez zakonitih odbitkov. Tako nam sporoča Associazione Veneta Cooperativa iz Gorice.

Andrej Ambrožič, Hruševje: Za posredovanje v Vaši zadevi ni sedaj ugoden trenutek. Ob pravem času storimo svojo dolžnost.

Društvene vesti

— **Slovenska Dekliška Marijina Družba v Rojanu** uprizori danes 23. maja ob 5.30 popoldne v Marijinem domu (vicolo delle Rose 13) **«Izgubljeni raj»**, burko v treh dejanjih.

— **Šolsko društvo podružnica** pri Sv. Ivanu vabi na redni občni zbor, ki se vrši danes v otroškem vrtcu ob 15. uri z že objavljenim dnevnim redom.

— **Društvo «Prosveta» v Trstu** poziva tem potom vsa društva, da čimprej odgovorijo na okrožnico glede tečaja za režiserje.

— **Pevsko društvo «Adrija» v Barkovljah.** Podpisani odbor poziva vse nekdanje člane, ki so si kdaj izposodili kako knjigo iz društvene knjižnice, a je niso še vrnili, da to čimprej store. — Odbor.

— **M. D. Prosveta — Trst.** Javljam, da se vrši društveni sestanek v sredo ob 20 v dvorani DKD pri Sv. Jakobu prosim člane naj se sestanka polnoštevilno in točno udeleže. — Tajnica.

Jutri se vrši izlet na Sv. Socerb. Odhod ob 13.30 od Sv. Jakoba. — Tajnica.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Uradno poročilo s seje 20. maja 1296.

Dovoljenja tekem: (nogom.) naknadno S. K. Olymp — C. S. Olimpia Reka; S. K. Olimp — H. S. K. Val Cerkvenica; S. D. Primorje — Roianesi Erranti; S. D. Obzor I. — Ponzianini Erranti I. ter II. četi istih. Hazena S. D. Adria — A. S. K. Primorje Ljubljana.

Naslov: Vse dopise namenjene katerekoli organu S. U. je pošiljati izključno na naslov: Bidovec Ferdo — Trieste — Via S. Nicolo 18/4.

Uradi: Ob nedeljah od 9—12. ure zjutraj uraduje tajnik v prostorih D. K. N. Tommaseo v Via Guido Zaneti št. 1/I. Ob delavnikih pa od 19—20 ure vsak dan.

IGRIŠČE «OBZORA»

Kot je bilo že javljeno, ima «Obzor» danes v gosteh močno in rutinirano četo «Ponzianini Erranti». Odveč bi bilo, ako bi hoteli še enkrat podčrtavati vrline ene in druge čete. Saj sta imeni obeh gori omenjenih društev zadosten porok, da bo tekma skozi in skozi živa, zanimiva in napeta. «Obzor» nastopi v sledeči novi formaciji: Golob, Škilan, Skok, Vekjet II, Palčič, Kovačič, Počkaj, Meršek, Tominc, Zadnik, Kaligaris.

Tekma prične točno ob 17.30. Pred to tekmo nastopijo rezerve obeh društev; slednja tekma prične točno ob 15.30.

Torej kdor hoče prisostvovati lepi in napeti igri, naj se požuri danes na igrišče «Obzora» v Rocolu (naproti gostilni «Nichetto»).

M. D. «Prosveta», Trst - Sportni odsek

Jutri ob 13.30 na igrišču «Obzora» nogometna tekma med našo II. in II. četo «Magdalene».

Ob 13. uri morajo biti na igrišču naslednji nogometaši: Gregorič, Zafred I, Ladic, Bernetič, Blažina, Andrejašič, Sorjan, Štokavs, Zafred II, Pianecki, Velušček, Krebel, Maslo. Proti onim, ki ne bodo neupravičeno točno na igrišču se bo strogo ukrepalo. — Načelnik.

«Čitalnica»

Sportni odsek. — Nogometna skupina I. čete danes ob 1. uri popoldne na igrišču «Obzora» za tekmo. — Načelnik.

Trteniško igrišče

Danes popoldne: ob 2.30 boysi, ob 3.30 I. rezerva. Ker je koperska četa, ki je imela igrati danes z Valom prijateljsko tekmo, zaposlena s «Ponzianom», počiva I. četa.

A. S. K. «Primorje», Ljubljana - S. D. «Adria», Trst

O tekmi se je pisalo dovolj. Upa se na veliko zanimanje s strani našega občinstva, tem bolj ker bo ta tekma važna preizkušnja za Adrijašice. Tekma prične točno ob 4. toda nihče naj ne zamudi kolosalnega football-derbya, ki je naznanjen na drugem mestu. Družina Primorja igra kompletno in tudi Adria je au complet. —

Ob dveh točno igra prva četa Adrije akademsko tekmo proti raprezentativni kombinaciji iz Football club Roiano in Roianesi Erranti. Tudi ta tekma bo nad vse zanimiva, ker nastopi Adria v sledeči novi formaciji: Rupena II, Brišček, Počkaj, Cesar, Vrbec, Štolfa, Golobič, Mahne, Rupena, Košuta, Menon. (Počiva Žerjal in Vatovec).

Rezerve Adrije igrajo ob 10 zjutraj selekcijsko tekmo z rezervami F. C. Roiano. Naj bodo na igrišču: Kresevič, Morel, Kosič, Mahne, Vrbec, Benedetič, Micheluzzi, Tavčer, Šuligoj, Vrčon, Grum, Godina, Vrtovec I, Vrtovec II, Štolfa, Micheluzzi I. in vsi, ki bi hoteli igrati v rezervi. Tekma je pod absolutnim vodstvom tehničnega vodje.

Retour A. S. K. «Primorje» - S. D. «Adria»

Jutri ta važna reelna preizkušnja obeh družin! Naj nihče ne manjka. Sodi eden najboljših sodnikov. — Ta tekma ob 4.30. Pred tekmo Tergeste z eno znanih tržaških čet U. L. I. C. (Bancari?). Ob 5.30 rezerve.

Cosmopolitain football derby - americain sketch Caffè Miramar - Crawal D. K. D. Saint Jacques

Torej danes! Točno ob 3. uri se vržeta v boj imenovani svetovni četi. Obe sestojita iz igralcev, ki so že dokončali svojo karijero in hočejo s to tekmo vzbuditi stare spomine. Brezdvomno bo ta tekma višek letošnje sezone. Točno morem podati danes le sestavo čete «Caffè Miramar» — čete, ki se je slučajno sestala in bo slučajno igrala za slučajno podarjeno kupo. V vratih te čete igra Španec Koko, ki je že videl Zamorro na sliki, ista vrata brani Osip, poljski nacijonalec. Halfback (po starem) je com. Lughi, ki je leta 1872 krasno branil neke barve. Centerhalf Elio — ime izdaja Urugvay-ca. Njegova matična četa je Montevideo (Urugvay). Half Emil (Red-Star, Pariz), njegov drug Zvonio (Sparta, Praga). Napadalni center Charlesmilton (Tutenkam, Hotspur), desno polkrilo Peterlinive (Fulharn, London), levo Franiocah [Cambridge, London), levo krilo George O' Brien, znani matador, Rikosaft (Egipt) igra v desnem krilu. Saint Jacques nastopi v formaciji že znani celemu svetu (če ne celemu svetu, vsaj svetemu Jakobu v Trstu). Ta tekma prične točno ob 3. Sodi tekmo internacijonalni sodnik Coohrenny (I. S. U. za Irland Boys). Za vsak slučaj je rezerva na igrišču. Autsodniki Sax in Lupo.

Iz tržaškega življenja

Dva poskušena samomora.

Iz neznanih vzrokov je 25-letna dninarica Alojzija Natolin, stanujoča v ulici Crocifisso št. 5, včeraj hotela skleniti svoje račune z življenjem s tem, da je okoli 9. ure izpila v svojem stanovanju precejšnjo količino octove kisline. Njeno bolestno stokanje je kmalu privabilo neko sosedo, ki je, uvidevši, za kaj gre, obvestila o dogodku rešilno postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je Natolinovi izpral želodec ter jo dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Njeno stanje je nevarno.

Na sličen način si je hotela vzeti življenje 32-letna Marija Feresin, stanujoča pri Sv. Alojziju — Chiadino št. 870. Okoli 13. ure se je doma zastrupila z octovo kislino. Ljudje, ki so čez nekaj časa prišli na sled njenemu obupnemu koraku, so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je dal Feresinovo po prvi pomoči prepeljati v mestno bolnišnico, a je le malo upanja, da bo nesrečna ženska okrevala.

Feresinova je storila obupni korak iz žalosti, ker jo je mož zapustil in šel stanovat k svoji ljubimki, predvsem pa, ker je vzel s seboj tudi 6-letnega sina.

Huda nezgoda voznika.

Ko je 50-letni voznik Dominik Foreste, stanujoč na trgu Libertà št. 1, včeraj popoldne peljal s pohištvom naložen voz po ulici Scaglioni, se je krava, ki je bila vprežena k vozu, nenadoma splašila. Hoteč jo ustaviti, je Foreste padel tako nesrečno, da je prišel pod voz, ki ga je zavlekel več metrov daleč po cesti. Pri tem je nesrečni voznik zadobil številne poškodbe na raznih delih telesa in si vrhutega še zlomil hrbtenico. Bil je prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v zelo nevarnem stanju v kirurgični oddelek.

Porotno sodišče

Detomorilka oproščena.

Včeraj se je nadaljevala in končala obravnava proti voditeljici slaščičarne Mariji Pontasch, obdolženi zločina detomora, izvršenega nad lastnim otrokom.

Ob otvoritvi predpoldanske razprave je predsednik dal besedo državnemu pravdniku, ki je v svojem govoru dokazoval, da je otrok prišel živ na svet ter da je umrl nasilne smrti. O tem ne more biti nikakega dvoma, kajti nikomur se ne more zdeti verjetno, da je bil robec zadrgnjen okrog vratu že mrtvemu otroku. V tem slučaju bi ne bilo na vratu krvavih lis. Tudi je brez podlage trditev Pontascheve, da je zadavila otroka nehote s tem, da ga je pri porodu nerodno prijela za vrat. Pontascheva je otroka namenoma umorila, da bi prikrila svojo krivdo zaročencu, od katerega je upala, da jo bo poročil, za kar bi pa v nasprotnem slučaju, ako bi on vse zvedel, imela prav malo možnosti. Govornik je nato podrobno opisal, kako se je Pontascheva na tihem pripravljala za skriven porod. To znači, da je imela že pripravljen svoj zločinski načrt. Olajševalna okolščina glede njenega izrednega duševnega stanja pride le relativno v poštev. Na podlagi teh in drugih podobnih izvajanj je drž. pravdnik končno zahteval, naj porotniki potrdijo vprašanja glede popolne krivde Pontascheve.

Po kratkem odmoru je dobil besedo zagovornik odv. Poillucci, ki je predvsem poudaril, da je Pontascheva navsezadnje le žrtev pohotnega ljubimca, ki jo je zapeljal in potem prepustil njeni usodi. Glede njene krivde ni nikakih popolnoma zanesljivih dogodkov. Kar je priznala pri prvem zaslišanju neposredno po aretaciji, je gotovo storila v izredno razburjenem stanju, pod pritiskom avtosugestije, tako da ni mogla preceniti pomena svojih izjav. Kdo more priseči, da se otrok ni res rodil mrtev? Po treh mesecih, ko je bilo trupelce že popolnoma razpadlo, so se izvedenci pri razteležnju prav lahko motili v svoji sodbi. Sicer pa so še druga vprašanja, na katera ni mogoče brezpogojno odgovoriti zatrjevalno glede njene krivde. Zakaj n. pr. ni ona že v kali zatrla plod svojega nezakonskega ljubezenskega razmerja, če je že bila — kakor trdi državni pravdnik — brezvestna mati? Zakaj ljubi in skrbi za svojega otroka, ki ga je povila pred štirinajstimi leti? Tudi ta otrok je bil nezakonski, zakaj se ga potemtakem ni skušala iznebiti? Ob zaključku svojega govora je branitelj dejal, da je Pontascheva v najslabšem slučaju izvršila dejanje v izrednem duševnem stanju, ko se ni zavedala, kaj počenja. Zato je zahteval, naj porotniki izrečejo oprostilno razsodbo.

Po govoru branitelja so se porotniki umaknili k glasovanju, ki je trajalo skoro dve uri. Okoli 16. ure je predsednik naznanil izid glasovanja. Porotniki so odgovorili potrjevalno na vprašanje glede detomora, potrdili so pa tudi vprašanje glede popolne duševne zmedenosti. Na podlagi tega pravoreka je bila Pontascheva oproščena in takoj izpuščena na svobodo.

Občinstvo, ki je tudi včeraj v velikem številu prisostvovalo razpravi, je sprejelo razsodbo z začudenim mrmranjem.

Vesti iz Istre

BORŠT.

Zavarovalnica goveje živine v Borštu priredi danes v nedeljo, dne 23. maja veliko javno tombolo v prostorih g. Ivana Petaros št. 60 z bogatimi dobitki. Po tomboli ples. Svira domača godba. V slučaju slabega vremena se bo tombola vršila 8 dni pozneje. K obilni vdeležbi vabi — Odbor.

DOLINA.

O priliki praznika sv. Socerba bodo vozile korjere od Sv. Ane (gostilna ex Subieta) od 6. ure zjutraj do 8 in od 8. ure dalje pa iz Trsta (Ponte della Fabbra).

To udobnost imajo izletniki lahko tudi danes v nedeljo zjutraj in popoldne, da se lahko udeleže tombole v Borštu.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Sv. birma v Gorici.

Danes bo ob 10. uri v južni cerkvi sv. Ignacija na Travniku slovesna sv. maša, po naši birma, pa popoldne ob 5. uri. V pondeljek bo tudi ob 10. uri maša in birma, ki pa popoldne odpade na Travniku in se bo vršila v knezonadškofijski kapeli ob 5. uri pop. Od torka do sobote se bo vršila birma v knezonadškofijski kapeli in sicer ob 7. uri zjutraj.

Odprte lekarne.

Danes so odprte sledeče lekarne: Pontoni, Raštelj 26. (ima tudi nočno službo); samo do 1. ure pop. sta odprti lekarni: Kürner, Corso V. Em. št. 14. in Gironcoli, Carducci 12.

Trgovine na dan nacijonalnega praznika.

Da se čim slovesnejše proslavi 24. maja t. j. obletnica vojne napovedi, vabi trgovsko udruženje v Gorici trgovce, naj bi vsi zaprli svoje prodajalne ob 10. uri dopoldne in se udeležili slavnosti.

GORIŠKI IZVOZNI TRG

v soboto, dne 22. maja.

Cene so bile sledeče: Črešnje cepljenke (vipavske) od L 2.— do 3.20, črešnje črne od 3.— do 3.30, črešnje drobne od 1.30—1.60. Grah od 2.80—3.—. Šparglji od 4.50—5.—.

Črešenj je bilo pripeljanih na trg okoli 700 kvintalov pa čeprav je deževalo v petek popoldne. Skoro celodnevni dež tekom sobote je precej oviral nabiranje črešenj in zato ne bo najbrže v nedeljo na binkošti toliko blaga na trgu.

Čeprav je bilo v soboto še enkrat toliko blaga kot v petek, se je pa cena, kot smo predvidevali, vzdržala in je le neznatno popustila.

Drobnih črešenj je seveda vedno manj, tudi cena jim stalno slabi ter ne gredo več na Dunaj. Cepljenke pa bodo še nadalje držale ceno.

Ta teden bo polagoma začel vedno bolj delovati krminski trg, kjer so dovozi črešenj za par dni kasnejši, so pa zato briške črešnje trpežnejše za eksport.

Koncem tedna se bodo nemški trgovci preselili v Krmin za nakupovanje briškega blaga. No, pa ne bo od tega goriški trg dosti trpel. Že sedaj v polnem razvoju goriškega črešnjevega trga posegajo vmes s precejšnjimi nakupi črešenj «žveplarji». Po odhodu Nemcev v Krmin pa bodo dominirali goriški trg poleg krepke afirmacije domačih goriških eksporterjev. Seveda ne bodo žveplarji plačevali tako ugodnih cen kot pa Nemci; dosti pa cena črešnjam ne bo šla doli skozi celo sezono, čeprav je dnevno še enkrat toliko blaga na trgu kot lani.

Vedno bolj se opaža potreba po razširjenju in izboljšanje sedanjega goriškega izvoznega trga. Kot smo razvideli iz načrtov bo novi goriški trg prav čedno zgrajen z lepo streho ter z vzdolžno cesto vzporedno z ulico Dante. Da bi mestna uprava čimprej prešla k realizaciji načrta, kajti že sedanji zunanji in notranji izgled trga nista v čast ne mestu in ne državi, ker posečuje trg predvsem obilo inozemcev.

Pa tudi s čisto praktičnega stališča rabi Gorica novi in predvsem večji trg. Že sedaj morajo, če je le količkaj več blaga, ostajati vozovi na cesti.

Povojni drevesni nasadi pa tudi rasejo gori in rode od leta do leta več sadja. In tudi naše ljudstvo se vedno z večjo vnemo oklepa sadjereje, ker vidi le v njej in nič več v vinoreji, svojo rešitev iz težkega gospodarskega položaja. Letno se sadi v naših krajih tisoče in tisoče mladih breskev, hrušk in črešenj. V kratkem bomo že pri breskvah dosegli tolike količine, da jih bodo lahko posamezni eksporterji izvažali dnevno po en vagon kot se je že dogajalo pred vojno. In še več bo potreba.

Saj pa tudi lahko goriška občina zgradi nov, modernim higijenskim predpisom odgovarjajoč trg. Njena najmočnejša aktivna postavka v proračunu so pač ravno dohodki iz tržne stojnine na izvoznem trgu, katere prejema letno okoli 200.000 lir čistih.

Sneguljka.

Kakor smo objavili v eni prejšnjih številk, uprizori Splošno slovensko žensko društvo v Gorici mladinsko pravljico «Sneguljka», ki jo je uglasbil Franc Abt. — Snov pesnitvi je posneta po Grimmovi pravljici, ki nam pripoveduje o deklici — sirotici, ki je bila neizmerno lepa. In nam pripoveduje o kraljici — mačehi, ki bi bila hotela biti lepša, najlepša. Saj poznate vsi to pravljico. In kako je kraljica sklenila znebiti se Sneguljke in jo je izročila lovcu, da jo v gozdu umori. Pa je lovec ni umoril, ker se mu je sirotica smilila. In kako se je zatekla k palčkom, in kako so je bili vesoli, in kako se je kraljica silno razljutila, ko je izvedela, da Sneguljka še vedno živi; kako se je spremenila kraljica v kramarico in je enkrat, dvakrat poskusila vzeti Sneguljki življenje. Pa se ji ni posreči-

lo. In je poskusila še tretjič, in ji je dala strupeno jabolko, da je Sneguljka obležala mrtva in ležala mnogo, mnogo let v stekleni rakvici, dokler ni prišel kraljevič, ki se mu je deklica še mrtva tako dopadla, da je prosil in prosil, dokler si je ni od palčkov izprosil. — In saj veste, kako je potem krsta vsled nerodnosti kraljevičevih služabnikov naenkrat zdrsnila na tla, in kako je pri tej priči skočilo deklici strupeno jabolko iz grla.

Ta pravljica, ki se uprizori v Trgovskem domu prvič v soboto dne 29. maja zvečer in drugič v nedeljo dne 30. maja popoldne, je venec osmero z deklamacijami zvezanih spevov, dramatičnih prizorov in živih slik. Društvo se trudi, da bo uprizoritev čim dostojnejša. Da bo to tudi res, za to nam jamčita zbor in orkester in skrbna režija, pred vsem pa dobra volja in osebe, ki so jim poverjene glavne vloge.

DANES POPOLDNE VSI V VOLČE NA VESELICO. UPRIZORITEV FINŽGARJEVE DRAME.

MIREN.

(Otvoritev električne razsvetljave).

Danes bo pri nas prvič zažarele električne luči. Kot je že postal pri nas običaj v sedanjih razmerah ne bo cela zadeva prešla brez vermoutha in govoranc. Na občinskem domu bo svetila žareča zvezda.

AJBA.

Zopet nov komisar.

Neredi so bili v naši občini, zato so nam baje postavili komisarja, da bi z veščo roko vpeljali red in dobro poslovanje na županstvu.

Ni bil on kriv, da je zmešnjavo povečal, podesetoril, krivi so bili tisti, ki so ga k nam poslali oziroma oblasti priporočili. G. Pipan je bil namreč naravnost rekordno nesposoben za komisarja. Pa da bi bil le nesposoben za komisarja, ampak žal da pa je bil sposoben za preganjanje in šikaniranje našega ljudstva v vsakem oziru. Izdajal je kar na slepo odloke o izgonih tekom ene ure iz občine, zaprl nam je mlekarno, skratka oblast mu je udarila premočno v glavo.

Z dopisi v «Edinost» smo parkrat ožigosali in tudi osebno opozorili goriškega podprefekta o nesrečni izberi osebe za ajbskega komisarja. Neprilike in neredi so le preveč kričali po odpravi in je zato Pipan moral zopet oditi nazaj v tržaške ulice.

Te dni je prišel nov komisar. Natančno bomo opazovali njegovo delovanje in upamo, da nam ne bo potreba ožigosati njegovih dejanj.

SOLKAN.

Nujno potrebna preiskava.

Bilo bi jako umestno, da pristojne varnostne oblasti takoj pričnejo s preiskovanjem in ugotovitvijo, kaj je resničnega v govoricah, ki krožijo te dni po naši vasi. Govorice so različne in zadevajo ugled predpostavljenih za javni red. V interesu oblasti je, da napravijo konec tem govoricam s tem, da natančno preiščejo resničnost govoric glede uzroka smrti Ane roj. Jakin, umrle pretekle dni v goriški bolnici. Prosimo da se izid preiskovanj priobči!

ZAPADNA BRDA.

Zopet nova vremenska nezgoda v naših nesrečnih Brdih.

Včeraj dne 21. t. m. okoli 4. ure popoldne je divjala pri nas silna nevihta. Trajala je čez tri četrt ure. Da je bila nesreča popolna, je prišla kakor po navadi tudi toča. Veliko škodo so trpele vasi Neblo, Hruševje, Brdice, Šlorenc in posebno Gabrije. Po drugih vaseh je prišla toča bolj polagoma in ne s hudim vetrom, zato je pa tudi v njih manj škode. Lansko leto gori omenjene vasi niso bile tako hudo zadete kakor ostale briske vasi in vasice. Zastonj so naši upi, naše nade v boljšo letino, ter nas redno obiskujejo nevihte s stalnim spremstvom toče. Toče, povodnji, slabe letine, vinski davki, kaj bo?!

IDRIJA.

Zgradba Gasilnega doma.

V soboto 15. tek. m. se je ponovno vršila dražba gradbenih del Gasilnega doma v mestni posvetovalnici. Vpoštev so prišli to pot le trije ponudniki, toda, ker je smatralo vodstvo mestne občine vse tri ponudbe za premalo ugodne, se delo tudi sedaj ni oddalo. Čuje se, da namerava graditi stavbo mestna občina v lastni režiji s pomočjo prostovoljnih prispevkov, katere bi nabrali člani prostovoljnega gasilnega društva v mestu in okolici. Zgradba tega poslopja je nujno potrebna in je upati, da se bo skušalo najti možnost pričeti z delom, kajti čas hiti in kletišče zgrajeno lansko leto, sedaj izpostavljeno vsakovrstnemu vremenu ne krasi mesta in ne nudi nikakih koristi.

Zgradba vojašnic.

Razpisana so gradbena dela vojašnic v Idriji za skupno svoto 4,200.000 lir. Dražba se bo vršila dne 2. junija v Trstu; ponudniki morajo položiti kavcijo v znesku 210.000 lir. Gradbena dela bi se pričela še letošnje leto na prostoru ob državni cesti Idrija-Sv. Lucija nasproti rudniški žgalnici. Tudi zgradba vojašnic je nujno potrebna, da se tako odpravi vojaštvo iz neprimernih prostorov v sredini mesta in iz še slabših barak, ki so bile le zasilno narejene. Če se bodo pri obeh zgradbah — kar upamo in pričakujemo — upoštevali pred vsem naši brezposelni domačini bodo te zgradbe koristile tudi iz tega ozira.

Samomor.

V torek 18. t. m. zjutraj se je zastrupil z neznano tekočino 25-letni Ivan Bratuž. Nesrečnik je bil zelo nadarjen; študiral je gimnazijo in napravil maturo. Pozneje je odslužil vojake; nato je vstopil kot praktikant v pisarno mestne občine v Idriji. Črez nekaj mesecev pa je nastopil službo občinskega tajnika v Godoviču. Radi svojega vihravega in nestalnega značaja je v tej službi zagrešil dejanja, ki niso bila v skladu z obstoječimi zakoni, ter bil odveden v idrijske zapore, iz katerih pa je pobegnil in odšel v Jugoslavijo. Pred par dnevi se je iz neznano kakega vzroka vrnil v Idrijo. Zasledovan od kr. karabinerjev si, ko je videl, da ni izhoda, končal svoje mlado življenje. Truplo je bilo preneseno v mrtvašnico in drugi dan po izvršeni obdukciji pokopano na pokopališču pri Sv. Križu. Žalostni konec mladeniča, ki je veliko obetal, je napravil na prebivalstvo globok vtis.

Iz tržaške pokrajine

NABREŽINA.

Občni zbor Javne ljudske knjižnice v Nabrežini.

Preteklo nedeljo popoldne se je vršil v dvorani obrtne šole občni zbor Javne ljudske knjižnice v Nabrežini. Otvoril ga je predsednik g. arh. Radovič s primernim nagovorom, nakar so odborniki podali svoja poročila. Iz podanih poročil je razvidno, da je odbor v preteklem letu posvečal posebno pažnjo notranji ureditvi

(Dalje na IV. strani)

Vran Ivanka
Tomišič Živko
poročena
Kazlje-Štomaž, 23. maja 1926.
614

Marija Furlan
Just Mihel
poročena
Trst, 23. maja 1926.
615

Anica Kozman
dr. Venceslav pl. Reya
poročena
Gorica 22. V. 1926. Kozana

Posiano*)

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti bolečnim želodca, črevesa, mehurja, žolčnih kamnov, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredne, nizke cene. Zahtevajte prospekte. (521)

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (789

ŠPAGO, vrvi, vsake vrste, dobite po najnižjih cenah pri tvrdki Kolar. Pošilja tudi na deželo. Trst, via Commerciale št. 2. 808

URADNIKA, zmožnega, resnega, išče večja pisarna v Gorici. Zahteva se trimesečno prakticiranje. Kdor nima dobrih izkazil naj se ne oglasi. Naslov pri goriški upravi.

NAZNANJAM cenjenemu občinstvu, da imam veliko izbero taglerjev od L 150 naprej, plaščev od L 120 do L 300 in krasne svilnate obleke. Priporoča se dobroznana šivilja Rieger, via Commerciale 3. 761

GLASOVIRJE in harmonije popravlja in uglašuje Pečar, Gorica, via Corno 17, II. 715

MIZAR Mihalič Anton v Klancu pri Kozini izvršuje vsa mizarska dela. Spalne sobe in posamezni kosi pohištva vedno na razpolago. 705

MEBLIRANA VILA z velikim vrtom v Gorici za poletni čas se odda v najem. Pogoji ugodni. Naslov pove goriška uprava. 788

STENICE, kuhinjske ščurke uničujemo z jamstvom v vsakem stanovanju. Prodajamo sredstvo v steklenicah. Zavod za dizinfekcijo, Via Rossetti 2. 799

MEBLIRANA VILA, z velikim vrtom, v Gorici se odda v najem za poletni čas. Pogoji ugodni. Naslov pove goriška uprava. 788

15-16 LETEN deček, za lahka dela se išče. Trgovina z oljem, via Giulia 15. 792

FR. JANČAR, Divača, trgovec in pek, sprejme učenca in pomočnika. 793

ZEMLJIŠČE mahno, pripravno za zidanje, kupim. Ponudbe pod «Zemljišče» na upravništvo. 794

VELIKO posestvo, hiša pripravna za gostilno in trgovino, na glavni cesti, se proda. Cena po dogovoru. Vrabče št. 1, nad Vipavo. 795

MEBLIRANA soba, lepa, za eno osebo, se odda. Via Apollinare 4, II., Venier. 796

KREPAK deček, poštenih starišev, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v večjo trgovino z raznovrstnim blagom. Zahteva se tudi znanje italijanščine. Ponudbe pod «Krepak deček» na upravništvo. 797

PEKOVSKI vajenec, se sprejme takoj. Pahor Milko, trgovec, Dornberg. 804

SLUŽKINJA, mlada, se sprejme. Via Kandler 7, vrata 4. Zglasiti se danes ali jutri od 4-6 popoldne. 805

VOZNIK z enim konjem za službo v mestu se išče. Kmetijsko trgovsko društvo, Trst, via Raffineria 4. 806

POROČNE sobe, masivne, bukove 1800, jesenove 1900, topolove 2000. — Türk, via S. Lazzaro 10. Primerjajte! Brez obveze za nakup. 807

STANOVANJE 2 sobi in kuhinja za napraviti oddam takoj v pritličju nove hiše zakonskima brez otrok. Pogoji in pojasnila pri lastniku. Naslov pri upravništvu Edinosti. 798

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema nosеče. Adele Amerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 800

TROPINOVEC, pridelek «Zadružne žganjekuhe» v Dornbergu, (Montespino), je pristen in po ceni. Razprodajalci naj se obrnejo naravnost na tvrdko, ki razpolaga z veliko zalogo in ga razpošilja v vsaki množini. 802

POSTREŽNICA za hišna dela, od 9—15, se išče. Naslov pri upravništvu. 746

PRILIKA. Stroji, popolni za mlin se prodajo tudi posamezno. Pisati pod «Stroji» na Oglasni zavod Molesini, Gorica, Garibaldi 5. 751

SMILAJOD (Trpotki sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 774

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 668

PISARNA za delitev skupnih zemljišč, obč. pašnikov in gozdov v Gorici Corso V. E. III — 19 — v hiši Hipotečnega zavoda, daje brezplačne informacije ter je odprta samo ob četrtkih. 747

VODA «DELL'ALABARDA» PROTI IZPADANJU LASI. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prhljaju in za ojačenje korenin. Steklenica po L 6 se dobiva samo v lekarni «Castellanovich», Trst, Via Giuliani 42. 720

KUPIM pelin, žalvej in rožmarin, pod streho sušen. Vzorce in ceno franko kolodvor, poslati na F. Cvek, Kamnik, Jugoslavija. 786

G. BOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz- izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d., papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 583

KIROMANT v ulici Pietà 12, vrata 6, pove srečo, preteklost in bodočnost življenja. 657

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.— Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani št. 42. 719

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L 7.50, za otroke L 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 721

BRIVNICA, dobro upeljana, na prometnem kraju, na deželi, se proda. Naslov pri upravništvu. 781

CITRE «Prim», 31 strun, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravništvo. 779

SIRUP GLICEROFOSFAT, splošno ojačevalno sredstvo proti vsaki živčni bolezni. Steklenica po L 7.— Za popolno ozdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani, 42. 722

ZALOGA šivalnih strojev, dvokoles, in vse v to stroko spadajoča dela ima Rado Petrič, mehanik, Trnovo, II. Bistrica. 803

NOVA ZALOGA KOLES

100 koles za oddajo vedno pripravljenih od L 450·— naprej. Potrebščine in materjal za izdelovanje koles. 618

G. Miloch & C.
Trst, XXX ottobre 4

TVRDKA C. VISINTIN

Trst, Via delle Torri 2 (vogal S. Lazzaro nasproti cerkvi Sv. Antona novega)

Dnevni dohodi:

Izgotovljene obleke za moške in dečke, površniki, dežni plašči i. t. d. i. t. d.

Bogata izbera tu- in inozemskega blaga. Lastna prvovrstna krojačnica.

Oglejte si naša okna in naše cene 592

Prodajalna manufakturnega blaga

ROMEO CIPRIANI

TRST - Pizza Goldoni 12 - TRST

Oglejte si za bližajočo se birmo.

BOTRE IN BOTRI! Za Vaše birmance izredne cene!

Vrhu 20 % popusta ob priliki bližajoče se birme, dobite na mnogih potrebščinah **30 %, 40 %** in **50 % popust.**

Ne odlašajte z nakupom! Oglejte si naše skladišče in primerjajte cene:

Chantung	od L	10·—	naprej
Chapons	„ „	18·—	„
Crêpe de Chine, v vseh barvah, zadnja novost	„ „	20·—	„
Crêpe Georgette	„ „	18·—	„
Etamin, bel in barvan	„ „	8.—	„
Serges Chedron, svila, novost	„ „	10.—	„
Pajčolani za birmo	„ „	7.80	„
Rokavice kratke in dolge	„ „	3.20—3.60	
Nogavice iz sukanca in svilene	„ „	4.75—6.90	
Vollans, vezeni, v vseh visokostih od	„ „	2.80	naprej

Francoski trakovi 199

Zaloga izdelanega perila.

Izbera volnenega in svilenega perila

Bogata izbera blaga za ženske obleke

Corso V. E. III 16

ÖHLER

Corso V. E. III 16

naznanja, da bo ostal vsled tehničnih razlogov splošni

20% POPUST

v veljavi

ŠE 3 DNI

Pondeljek 24 **Torek 25** **Sreda 26**

na kar bo nepriklicno ustavljen.

IZKORISTITE PRILIKO!

PODLISTEK

JULES VERNE: (46)

Skrivnostni otok

DVAJSETPRVO POGLAVJE.

Od tedaj ni prešel niti en dan, da bi ne šel pogledati na «pšenično polje», in gorje žuželki, ki jo je našel tam blizu, ta ni smela pričakovati usmiljenja.

Proti koncu junija se je vreme po neskončnih deževjih izpremenilo v mraz, in 29. junija bi bil kazal toplomer gotovo šest do sedem stopinj pod ničlo.

Naslednji dan, 30. junija, ki odgovarja 31. decembru na severni zemeljski polobli, je bil petek. Nab je omenil, da leto končuje z nesrečnim dnevom, Pencroff pa mu je odgovoril, da se mora zato novo leto začeti z boljšim dnevom, kar je veliko bolj važno.

Vsekakor se je novo leto, če ga moremo sploh tako imenovati, začelo s hudim mrazom. Ob ustju Hvale so se začele gromaditi ledene grude in kmalu je jezero zmrznilo.

Zalogo kuriva so morali večkrat obnoviti. Previdni Pencroff ni čakal, da bi reka popolnoma zmrznila, ampak je že poprej pripeljal domov velike zaloge drv. Tok, ta neutrudljivi pomagač, je vsak dan gonil splave lesa po strugi navzdol, dokler ni pritisnila huda zima. Razen kuriva, ki so ga nabrali v gozdu, so pripeljali tudi zalogo premoga iz ležišča ob vznožju Franklinove gore. Visoko kurilnost premoga so znali prav ceniti šele tedaj, ko je 4. julija toplota padla na dvanajst do trinajst Celzijevih stopinj pod ničlo. Tedaj so si napravili ognjišče tudi v jedilnici, ki je bila obenem skupna delavnica.

V tej dobi hudega mraza je Cir Smith šele spoznal, kako dobro je bilo, da je napeljal vodo v granitno hišo. Vodotok je izviral izpod ledene ploskve; zaradi strmega padca ni voda zmrznila, ampak se natekala v zato napravljen vodnjak; ko se je vodnjak napolnil, se je preobilna voda odtekala v morje po navpičnem rovu.

Ker je bilo vreme izredno suho, so naselniki sklenili, da porabijo en dan za izlet v tisti del otoka, ki je ležal na jugozapadu med Hvalo in Čeljustnim rtom. Zemlja je bila tam močvirnata, zato so upali, da bodo tam nalovili mnogo vodnih ptic. Seveda se je bilo treba obleči čimbolj gorko.

Pot do tja je znašala kakih sedem milj, nazaj istotoliko, zato je bilo treba dnevni čas dobro izrabiti. Ker so šli na raziskovanje popolnoma nepoznanih krajev, se je izleta udeležila vsa naselbina. Tako so se Cir Smith, Gedeon Spilett, Harbert, Nab in Pencroff zjutraj 5. julija že ob šestih podali na pot, ko se je jedva začelo svitati. Bili so oboroženi z okovanimi palicami, zanjkami, puščicami in loki in za lov razpoloženi Top je veselo skakal pred njimi.

Ubrali so najkrajšo pot, to je črez Hvalo, ki je bila zamrznjena.

knjižnice. Sestavljen je bil v tem letu nov imenik knjig, ki je sedaj v tisku ter bo potem v obliki brošure razdeljen med člane. To bo res praktično, ker si bo vsak član lahko že doma izbral knjigo, katero bo želel ter se ne bo treba drenjati okoli edinega imenika, ki je bil do sedaj v knjižnici. Do sedaj si člani sploh niso mogli dosti izbirati knjig, ker je imenik čakalo po deset ali dvajset članov naenkrat ter je potem vsak v naglici vzel, kar mu je pač prišlo pod roke, samo da je prej odpravil. Z izdajo ročnega imenika bo temu torej odpomagano. Iz blagajniškega poročila se je razvidelo, da so bili v tem letu stroški večji kakor dohodki. Potrošilo se je največ za nove slovenske in italijanske knjige, kjer je bilo treba kolikor mogoče izpopolniti knjižnico, predno se je dalo tiskati imenik. Dohodkov je bilo malo in to v prvi vrsti radi pomanjkanja društvenih prireditev, ki so glavni vir dohodkov vsakega društva. Da pa prireditev ni bila več kakor ena, so pa v prvi vrsti krive razmere. Primanjkljaj je bil krit iz rezerve, ki je ostala iz nekdanjih dobrih časov.

Iz poročil knjižničarja in arhivarja smo doznali, da šteje sedaj knjižnica 2182 knjig in sicer 1374 slovenskih, 640 italijanskih in 168 nemških in drugih knjig. S tem je — lahko rečemo — naša knjižnica ena največjih podeželskih knjižnic.

Po izčrpanih poročilih so pričele volitve novega odbora. Predsednik g. arh. Radovič je predlagal; naj si izbere občni zbor komisijo 4 članov, ki naj sestavi listo novega odbora. Komisija, ki je bila takoj na to sestavljena, se je odstranila ter se po kratkem odmoru vrnila ter predložila svojo listo. Ta lista, ki ni bila niti izdaleka izraz volje večine članov, je bila postavljena v pretres. Razprave, ki je bila mestoma zelo živahna, se je udeležilo več članov slovenske in italijanske narodnosti. Le energičnemu predsedniku g. arh. Radoviču se je zahvaliti, da je razprava potekla kolikor toliko mirno in brez incidenta. Slednjič je bila spremenjena lista, ki je kolikor toliko odgovarjala željam enih in drugih članov, sprejeta. Za predsednika je bil, kljub svojemu odklanjajočemu stališču, zopet soglasno izvoljen g. arh. Radovič. V novi odbor, ki je sestavljen večinoma iz prejšnjih odbornikov, nudi jamstvo, da bo deloval za nadaljni prospeh knjižnice.

K slučajnostim se je oglasil g. dr. Frankovičkovič ki je pozval novi odbor, naj skuša zvišati društvene dohodke posebno s prirejanjem predstav, ker brez teh dohodkov knjižnica ne bo mogla uspevati. Politični tajnik fašja g. Foggia je omenil, da bi se dalo morebiti dobiti kako vladno podporo.

S pozdravom predsednika se je nato zaključil občni zbor.

Loterijske številke

izžrebane dne 22. maja 1926.

BARI	84	82	53	33	74
FIRENZE	31	6	45	28	40
MILANO	46	49	67	18	12
NAPOLI	3	81	41	83	1
PALERMO	43	66	1	84	51
ROMA	50	8	57	90	30
TORINO	33	72	7	56	44
VENEZIA	22	15	80	48	36

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU
ulica Raffineria 7 in Torre bianca 19
ima v zalogi:

Semena: vsakovrstna poljska, vrtna in cvetlična.

Deteljna semena: domačo ali triletno deteljo in lucerno ali večno deteljo.

Modro galico: angleško «Maple Brand» z 98—99%.

Žveplo ventilirano in superventilirano ter isto s 3% modre galice.

Prah Kafaro, Azol, zeleno galico.

Kose «Merkur». Prejeli smo tudi nove vrste **dijamantnih kos «Himalaya»,** katere jamčimo za vsako posebej.

Brusilne kamne od navadnih do najfinejših vrst, po ceni od 3 do 14 lir kos

Kosišča, (kosje) javorjeva in bukova.

Grablje lesene, oselnike, «birje» itd.

Škropilnice raznih znamk ter žveplalnike ročne in nahrbtne.

Kmetijske stroje: pluge, brane, plužne glave, slamoreznice itd.

Prazne sode od modre galice po L 24 za komad.

One kmetijske stroje, katerih nimamo v zalogi, lahko naročimo po želji vsakega, ker imamo vzorce in cene najboljših domačih in inozemskih tovarn.

Naše blago, semena angleško modro galico in žveplo ventilirano imajo v razprodaji:

v Sežani: trgovina Goljevšček,
v Dolini: g. Josip Jerjan,
v Boljuncu: g. Ivan Kraljič,
v Rodiku: g. Ivan Čeh.

Škropilnice francoske znamke «Vermorel» originalne so nam ravnokar dospele. Na željo jih odpošiljamo tudi po železnici, katere stanejo s zabojnino vred 210.— Lir.

Tržaška kmetijska družba v Trstu
ulica Torrebianca št. 19. Telefon št. 44-39.

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA

TRST - TRŽIČ - ČERVINJAN - BENETKE

Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.—; 18.—; 18.15; 19.30; 23.45.
Dohodi: 5.30; 8.10; 10.—; 11.05; 13.10; 14.15; 17.—; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM

Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.
Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.—; 19.—; 20.—; 22.55.

TRST - NABREŽINA - SV. PETER - POSTOJNA

Odhodi: 1.—; 5.05; 7.—; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.
Dohodi: 4.—; 7.—; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DRŽAVNI KOLODVOR

TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.—; 10.—; 13.55; 18.25.
Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODBRDO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.—; 17.35; 18.35.
Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.
Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

Naročajte in širite „EDINOST"

Tržaška kmetijska družba v Trstu

vabi
vse člane in somišljenike
na

redni občni zbor

ki se bo vršil
v nedeljo dne 30. maja t. l. ob 10. uri perdpoldne v dvorani Konsumnega društva pri Sv. Jakobu v Trstu.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Poročilo pregledovalcev računov.
4. Odobritev računskega zaključka.
5. Preosnovanje Družbe na zadružno podlago in odobrenje novih pravil.
6. Volitev novega vodstva.
7. Slučajnosti. (594)

V TRSTU, dne 16. maja 1926.

ODBOR.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ
Trst, Via Sette fontane št. 6
od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure
Ljudske cene. 430 Ljudske cene.

LUIGI GREGORICH 561

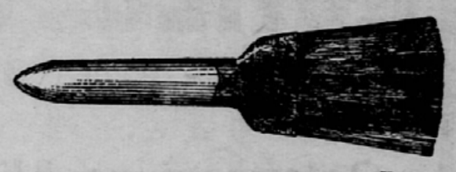

TRST — VIA GINNASTICA ŠT. 15

Prva slovenska restavracija in pension
Villa Lydia - Gradež
Novozidana hiša s krasnimi sobami in vrtom ob morski obali. — Pension za osebo L 25.—, za otroke L 12.— 604

JAKOB BEVC
žlarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacomo 5
Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. (617

Dr. Joahim Ražem
odvetnik v Trstu

si dovoljuje sporočiti, da je premestil svojo odvetniško pisarnico iz ulice Giacinto Gallina št. 2 v ulico della Zonta štv. 7, II. nadstropje, vogal ulice Torre Bianca. - Nova številka telefona 33-27.

611

Združeni čevljarji v Trstu in okolici

sklicujejo

izvanredni občni zbor

za nedeljo 30. maja ob 9.30 Via Chiozza št. 9 v skladišču „Cooperativa fra maestri Calzolai"

s sledečim dnevnim redom:

1. Potrditev bilanc za l. 1914 do 1925.
2. Potrditev računov.
3. Likvidacija.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

V slučaju, da ne pridejo člani v zadostnem številu, se bo vršil občni zbor tri dni pozneje i. s. v sredo ob 8.30 z istim dnevnim redom.

Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini

vknjižena zadruga z omejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil
v nedeljo, dne 30. maja 1926, ob 1 pop. v obrtno-nadaljev. šoli v Nabrežini.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnistva;
2. Poročilo nadzorništva;
3. Odobritev letnega računa za l. 1925 in razdelitev čistega dobička;
4. Volitev nadzorništva;
5. Sprememba pravil;
6. Raznoterosti.

612 **Načelništvo.**

Kmečka posojilnica v Šturjah

registrovana zadruga z neom. zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil
dne 30. maja 1926 ob 9 uri v lastnih uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. poročilo načelništva;
2. poročilo nadzorništva;
3. odobritev računov za leta 1923., 1924. in 1925.;
4. volitev zadružnih organov;
5. sprememba pravil;
6. slučajnosti.

Opomba. Ako bi ob določeni uri ne bilo zbrano zadostno število članov, se bo vršil občni zbor isti dan eno uro pozneje v istih prostorih in z istim dnevnim redom, ki bo sklepal brezpogojno v smislu § 33 pravil.

V Šturjah, dne 16. maja 1926.

NAČELNIŠTVO.

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcijoniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (proj Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 606

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 605

Zaloga neprekosljivih
ŠIVALNIH STROJEV
I. R. L. Mundlos
CERVELLINI
Trst — Via Muratti — Trst 4
Tip „Central" s tuljavo, pedalom, podstavkom L 620.— z jamstvom. 551

Skladišče 460
Pohištva
dunajskega in lastnega izdelka po konkurenčnih cenah s prodajo na drobno in debelo
Semolich & C.
Via Cecilia De Rittmeyer št. 1
(Palača Rittmeyer)
vogal via C. Ghega št. 12

KRONE po 2.10
plačuje 549
ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje
Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Zdravnik za zobe in usta
Dr. Lojz Kraigher
sprejema vse dni v tednu
v Gorici na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa tudi
v Ajdovščini št. 146
nasproti ljudskemu vrtu (550)

Inserirajte v „Edinosti"

Izredna prilika:
Cene pod tovarniškimi cenami. — Tu in inozemsko blago prve vrste.
Arturo Wilheim
Trst — Via Mazzini 22

Nogavice	moške, reklamna vrsta	L	**1.75**
„	„ trpežne	„	**2.10**
„	„ fantazija	„	**2.50**
„	„ škotske	„	**3.40**
„	ženske, reklamna vrsta	„	**2.30**
„	„ močne	„	**2.95**
„	„ svilene I. vrsta	„	**7.20**
„	„ „	„	**8.50**

Šemniške nogavice po tovarniških cenah

Naramnice . . . . . od L **2.40** naprej

„Opal" originalni švicarski, visokost 100 cm, v vseh barvah L **11.50**
„Popelin" svilnat . . . . . „ **11.50**

Brisače „Reklame" . . L **3.50** **Platno** „Madonna" debelo L **3.40**
„ gobaste . . . „ **3.80** „ sukano debelo . „ **3.40**
Brisije . . . . . „ **2.30** Madapolan črtan, mod. risbe „ **3.90**

Partija zefirja, trpežne barve **2.95.** Platno „Madonna" za rjuhe, dvojna visokost **8.40**
Velika izbera izdel. perila za ženske in moške, ovratnic, pletenin, blaga, preprog itd.
Izredno nizke cene
Via Mazzini 22 — Arturo Wilheim

SENČNICE-ZASTORI
Ferd. Ferjančič
Trst (6) V. S. Maurizio 9.
MEHANIČNI — ZASTORI

Čevljarnica L. Rebec
Trst — Via Carducci št. 38
je preskrbljena
z veliko izbero finejšega in navadnega
OBUVALA 522
moškega, ženskega in otroškega
ponajzmernejših cenah

Učinkovito sredstvo proti **revmatizmu**
in slabi cirkulaciji krvi
Steklenica L 11.--
SMILAIOD
1-2 žlici dnevno po jedi
Prodaja se v lekarni
Castellancvich, Trst, Via Giuliani 42
(blizu slov. šole par. ul. Via dell'Istria) (Pošiljatve tudi po pošti)

Odlikovana delavnica VALERIO & MARTINI - Udine - Via Cisis 12
STROJI za mlekarno z enim ali več kotli 599

uporabljivimi za razne namene. Najbolj umesten, najbolj razširjen, najbolj praktičen in najbolj trajen je sledeči vzorec

Mi izvršujemo vsako delo, ki spada :: v to področje. ::

Predno kaj nakupite, oglejte 594
Veliko skladišče pohištva
tvrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Malcanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izberi.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obrestuje hranilne vloge, počenši s 1. januarjem 1926 po
5% 486
Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.
Davek na obresti plačuje zavod sam.
Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obrestuje najugodnejše.
Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vknjižbe. Eskomptira trgovske efekte.
Uradne ure od 9-1 in od 3½-5½ pop. **Poštno-hran. račun št 11/1327. Telefon 16-04.**

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·-- Telefon: 5—18, 22—98
PD RUŽNICA V TRSTU
CENTRALA V LJUBLJANI
Glavnica in rezerve Dinarjev 60.000.000·-- Telefon: 5—18, 22—98

473
Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½% vezane vloge po dogovoru. - Prejema DNARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9½—12½ in od 14½—16 41

Podružnice: Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split